

Bemærkninger til forslag til administrationspraksis for markvanding

Nedenfor er anført nogle bemærkninger til det materiale, der er udsendt fra Varde Kommune den 17. maj vedrørende møde om administrationspraksis for markvanding.

Brug af rullende gennemsnit over 3 år mod den nuværende 1-årige opgørelse

Landbrugserhvervets ønske om et rullende gennemsnit over 3 år afvises med den begrundelse, at det sparede vandforbrug i en våd sommer ikke kan kompensere for et øget vandforbrug i en efterfølgende sommer med et stort behov for markvanding.

Det anerkendes, at hovedparten af vandløbspåvirkningen fra ændringer i vandindvinding til markvanding indtræffer inden for et år i oplande, hvor der er god hydraulisk kontakt mellem grundvandsmagasin og vandløb. En mindre del af ændringerne i vandløbspåvirkningen vil dog blive udjævnet over mere end 1 år. Forekomst af lerlag over grundvandsmagasinerne, dybe borer og stor afstand mellem boring og vandløb vil øge andelen af påvirkningen, der forsinkes ud over 1 år.

Vi finder, at der er fagligt grundlag for at administrere på grundlag af et rullende gennemsnit over 3 år med den begrundelse, at det samlede vandforbrug til markvanding historisk set aldrig har oversteget summen af vandingstilladelse i det gamle Ribe amt. Det er jo ikke vandforbruget på den enkelte bedrift, der medfører en kraftig vandløbspåvirkning. Det er den samlede vandindvinding i et opland, der er relevant.

Tildeling af 120 mm vand (1.200 m³ /ha) mod 100 mm (1.000 m³/ha).

Det faglige grundlag for den hidtidige praksis med tildeling af 100 mm vand fremgår af en rapport fra Statens Planteavlsvforsøg fra 1981. De 100 mm svarede til det gennemsnitlige vandingsbehov i perioden 1957-1976. Efterfølgende har det vist sig, at fordampningen blev undervurderet. Nye beregninger af vandingsbehov har vist, at det gennemsnitlige vandingsbehov i perioden 1987-2010 var ca. 120 mm. Beregningerne viser imidlertid også en meget stor variation i vandingsbehovet fra år til år. Under forudsætning af, at vandforbruget kan opgøres som et rullende gennemsnit, vurderes det, at 120 mm nogenlunde vil svare til vandingsbehovet i et grovfodersædskifte.

Det er ved flere lejligheder fremført, at hvis vandforbruget skal opgøres på 1-årig basis, så er der behov for større vandingstilladelser, da de 100 mm (120 mm) svarer til det gennemsnitlige vandingsbehov set over en årrække. Vandingsbehovet i et enkelt tørt år kan blive på over 200 mm; men det anerkendes, at der i mange oplande ikke er tilstrækkeligt grundvand til rådighed til at give vandingstilladelser, der er store nok til at dække det maksimale vandingsbehov, der kan indtræffe. Derfor har landbrugserhvervet som et alternativ til rullende gennemsnit foreslået, at der tildeles op til 150 mm i de grønne oplande, hvor grundvandsressourcen ikke er fuldt udnyttet.

Som det også tidligere er fremført, så bør "grovsandet jord", der tildeles den højeste vandmængde, omfatte både JB1 og JB3. Disse to jordtyper har i de fleste tilfælde næsten samme vandingsbehov.

Boringstilladelser på bedriftsniveau frem for på den enkelte boring

Det er et ønske fra landbrugserhvervets side, at en vandingstilladelse skal kunne omfatte flere borer i samme vandløbsopland. Det giver en fleksibilitet med hensyn til at udnytte borerne efter hvor afgrøderne har størst vandingsbehov det enkelte år. Det fremlagte forslag fra kommunerne er uklart. Det er uaccepta-

belt, hvis der skal søges om en permanent eller årlig flytning af en indvindingsmængde fra én boring til en anden. Den nødvendige fleksibilitet opnås kun, hvis der gives en samlet indvindingstilladelse for en gruppe af boringer og for en hel tilsagnsperiode (15 år). En sådan tilladelse behøver ikke nødvendigvis at omfatte alle boringer på en bedrift. Der kan stilles krav om, at boringer kun kan grupperes, hvis de påvirker samme vandløb og med nogenlunde samme påvirkningsgrad, f.eks. boringer, der ligger over 300 m fra vandløbet.

Beregning af vandløbspåvirkning

Det nævnes i baggrundsmaterialet, at der kun regnes med den gennemsnitlige vandudnyttelse på 50 %, når vandløbspåvirkningen fra vandingstilladelser opgøres. Det er ikke helt korrekt, da der regnes med et højere vandforbrug jo tættere boringen ligger på vandløbet (op til 100 %). I beregningerne sker endvidere en reduktion i effekten af reinfiltrationen jo tættere boringen ligger på vandløbet, hvilket vi mener ikke er fagligt korrekt. Ved beregningerne af vandløbspåvirkningen anvendes desuden for alle boringer den korteste afstand mellem boring og vandløb. Det er efter vores opfattelse heller ikke korrekt. Beregninger med avancerede numeriske grundvandsmodeller viser, at den maksimale vandløbspåvirkning udvikles over en vandløbsstrækning på flere kilometer nedstrøms.